

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym (312207)

Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym

(312207)

Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym (312207)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [242]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://polskiprzemysl.com.pl/automatyka/taskoprojekt-linie-zrobotyzowane> [dostęp: 10.07.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU.....	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie pracy podległym pracownikom w branży samochodowej	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Nadzorowanie przebiegu procesu produkcyjnego w branży samochodowej	10
3.4. Kompetencje społeczne.....	12
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	12
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	13
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	13
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	15
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	16
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE.....	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	18
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	18
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	20

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym 312207

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Brygadzista zakładowy.
- Lider od produkcji.
- Majster zakładowy.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 3122 – Manufacturing supervisors.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe), źródeł internetowych oraz wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Marta Jałocha – Zespół Technologii Kucia i Obróbki Ciepłej, CELSA Huta Ostrowiec, Ostrowiec Świętokrzyski.
- Damian Kowalski – CELSA, Ostrowiec Świętokrzyski.
- Katarzyna Sławińska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Marcin Olifirowicz – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Marcin Galardos – EWIMAR, Radom.
- Gracjan Piersa – Fundacja Instytut Patrium, Warszawa.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Jerzy Gorgoń – Ekspert Techniczno-Motoryzacyjny „Rzeczoznawcy PZM” S.A., Radom.
- Małgorzata Hordyńska – Polskie Towarzystwo Zarządzania Produkcją, Opole.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Mistrz produkcji w **przemyśle samochodowym**¹¹ organizuje, nadzoruje i kontroluje prawidłowość przebiegu procesu produkcyjnego, wykonywanego przez zespół celowo dobranych pracowników.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Mistrz produkcji w **przemyśle samochodowym** zarządza i koordynuje pracę zespołu pracowników produkcyjnych oraz dba o optymalną współpracę i przeprowadzanie szkoleń instruktażowych w zespole. Nadzoruje przestrzeganie przez pracowników przepisów BHP i ppoż. Jest odpowiedzialny za realizację planu produkcyjnego, uwzględniając obowiązujące normy, utrzymując założenia z zakresu jakości i wydajności zarówno czasowej, jak i kosztowej.

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym odpowiada za terminowość wykonania prac na swoim oddziale, a w przypadku wystąpienia opóźnień bądź wykrycia niezgodności w procesie produkcyjnym, zobowiązany jest podjąć odpowiednie działania korygujące² i zapobiegawcze³ mające na celu ich usunięcie.

Aby zachować ciągłość produkcji kontroluje bieżące zużycie i nadzoruje stan przyrządów, narzędzi, środków trwałych¹² i środków produkcyjnych. Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym nadzoruje obsługę maszyn i urządzeń oraz ich konserwację na swoim odcinku produkcyjnym, a w przypadku wdrażania nowych technologii bierze czynny udział w ich opracowaniu i wprowadzeniu do produkcji. Raportuje parametry procesów produkcyjnych, sporządzając sprawozdania. Analizuje uzyskane parametry i podejmuje działania, w porozumieniu z przełożonymi w celu optymalizacji procesu produkcyjnego.

Sposoby wykonywania pracy

W swojej pracy **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym** stosuje metody, techniki i procedury związane z:

- prowadzeniem prac w zakresie realizacji planu produkcyjnego,
- sprawowaniem nadzoru nad stanem środków trwałych celem zapewnienia ciągłości produkcji,
- sprawowaniem nadzoru nad stanem technicznym maszyn i urządzeń w danym ciągu produkcyjnym¹,
- analizowaniem zaistniałych problemów związanych z jakością wyrobów przemysłowych, skali odstępstw od norm i standardów, jak również kwestii związanych z opóźnieniem produkcji,
- angażowaniem się w realizację i udział w projektach technologicznych,
- nadzorowaniem i dokumentowaniem procesów produkcyjnych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym najczęściej wykonuje swoją pracę w pomieszczeniu wydzielonym w wydziale produkcyjnym, a także w hali produkcyjnej zakładu produkcji samochodów. Nadzorowane przez mistrza produkcji w przemyśle samochodowym stanowiska pracy posiadają naturalne i sztuczne oświetlenie, systemy wentylacji i klimatyzacji oraz wyposażenie odpowiednio dostosowane do specyfiki produkcji.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.

- praski¹⁰,
- stacje montażowe automatyczne,
- stacje montażowe półautomatyczne,
- stacje montażowe ręczne,
- testery,
- zgrzewarki¹⁵,
- zaciskarki¹³,
- frezarki⁴,
- stacje nanoszenia uszczelniaczy i inne.

Organizacja pracy

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym w zależności od miejsca pracy, wykonywanych zadań zawodowych i liczby osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie może pracować indywidualnie (np. w zakresie planowania pracy zespołu) lub zespołowo (realizując zadania związane z nadzorowaniem i kontrolowaniem prac wykonywanych przez podległych mu pracowników), a jego praca jest nadzorowana przez kierownika.

Osoby zatrudnione na stanowisku mistrza produkcji w przemyśle samochodowym obowiązują ośmiogodzinny dzień pracy. Jednakże w przypadku wzmożonej lub pilnej produkcji wymiar czasu może ulec wydłużeniu. Najczęściej pracuje w systemie jedno- lub dwuzmianowym, w tym w niedziele i święta, jeśli ze względów technologicznych musi być utrzymana ciągłość produkcji lub wymaga tego proces produkcji.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

W pracy mistrza produkcji w przemyśle samochodowym istnieje niebezpieczeństwo związane z przebywaniem w zamkniętych pomieszczeniach produkcyjnych, w których może być narażony na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia, takich jak hałas, wibracje, zapylenie.

Mogą występować również zagrożenia mechaniczne pochodzące od ruchomych elementów maszyn i urządzeń, jak również zagrożenie porażenia prądem elektrycznym. Innym zagrożeniem dla zdrowia jest długotrwała praca przy komputerze, która wiąże się z obciążeniem narządu wzroku i kręgosłupa.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- spostrzegawczość,
- szybki refleks,
- zręczność rąk i palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia kierownicze i organizacji,
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- rozumowanie logiczne,
- zdolność współdziałania,
- uzdolnienia techniczne,
- zdolność przekonywania,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- gotowość do pracy w szybkim tempie i sytuacjach nieprzewidywalnych,
- łatwość wypowiedzania się w mowie i piśmie;

w kategorii cech osobowościowych

- cechy przywódcze,
- wysoki stopień odpowiedzialności,
- łatwość nawiązywania kontaktu z ludźmi,
- samodzielność,
- samokontrola,
- łatwość przerzucania się z jednej czynności na drugą,
- dokładność,
- wychodzenie z własną inicjatywą,
- komunikatywność,
- odporność emocjonalna,
- radzenie sobie ze stresem.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca **mistrza produkcji w przemyśle samochodowym** zalicza się do prac lekkich, w związku z tym nie ma szczególnych wymagań zdrowotnych dla kandydatów do wykonywania tego zawodu. Przeciwwskazaniami do pracy w zawodzie mistrz produkcji w przemyśle samochodowym są:

- skłonność do uczuleń, alergia na paliwa płynne, oleje smarne lub płyny eksploatacyjne (np. płyn hamulcowy lub chłodniczy),
- wady wzroku niedające się skorygować szklami optycznymi,
- brak widzenia obuocznego,
- obniżona sprawność ruchowa kończyn górnych i dolnych,
- przewlekłe schorzenia układu oddechowego,
- zaburzenia równowagi i świadomości.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym** preferowane jest wykształcenie średnie techniczne (branżowa szkoła II stopnia lub technikum) np. z obszaru mechanicznego.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Pracę w zawodzie **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym** może wykonywać osoba, która:

- uzyskała doświadczenie w trakcie wykonywania pracy,
- odbyła szkolenie zorganizowane w firmie specjalizującej się w zakresie przemysłu samochodowego lub w wyspecjalizowanym ośrodku szkoleniowym.

Podjęcie pracy w zawodzie mistrz produkcji w przemyśle samochodowym ułatwiają:

- dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie pokrewnym technik pojazdów samochodowych,
- świadectwa potwierdzające kwalifikacje w zawodzie pokrewnym technik pojazdów samochodowych:
 - ✓ MG.12 Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych,
 - ✓ MG.18 Diagnozowanie i naprawa zespołów i zespołów pojazdów samochodowych,
 - ✓ MG.43 Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu mistrza produkcji w przemyśle samochodowym są:

- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim) do ww. dyplomów i świadectw,
- ukończenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych w zakresie kwalifikacji właściwych dla ww. zawodu pokrewnego (szkolnego),
- posiadanie certyfikatów i świadectw potwierdzających udział w szkoleniach z zakresu obróbki plastycznej⁸, cieplnej⁶ i maszynowej⁷,
- specjalistyczne uprawnienia do obsługi maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle samochodowym,
- doświadczenie w kierowaniu lub zarządzaniu niewielkim zespołem pracowników,
- uprawnienia operatora wózków widłowych lub operatora suwnicy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym ma możliwość:

- rozpocząć pracę od stanowiska pomocnika, a następnie wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego awansować na samodzielne stanowisko mistrza produkcji w przemyśle samochodowym,
- po nabyciu doświadczenia zawodowego i kompetencji związanych z organizacją pracy i zarządzaniem personelem – awansować na stanowisko brygadzysty, nadzorującego pracę małego zespołu pracowników,
- kontynuować naukę na studiach wyższych na kierunkach związanych np. z zarządzaniem produkcją, inżynierią materiałową czy mechaniką i budową maszyn, a następnie awansować na stanowisko kierownika działu produkcji, zgodnie z kryteriami awansu zawodowego przyjętymi w przedsiębiorstwie,
- rozszerzać swoje kompetencje zawodowe poprzez kształcenie lub szkolenie w zawodach pokrewnych,
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w branżowych szkoleniach organizowanych przez pracodawców z zakresu poszczególnych procesów produkcji w przemyśle samochodowym.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w systemie edukacji formalnej i pozaformalnej.

Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oferują możliwość potwierdzania kompetencji zawodowych przydatnych w zawodzie mistrz produkcji w przemyśle samochodowym, wchodzących w skład zawodu pokrewnego technik pojazdów samochodowych, w zakresie kwalifikacji:

- MG.12 Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych,
- MG.18 Diagnozowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych,
- MG.43 Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik pojazdów samochodowych ^s	311513
Mistrz produkcji w przemyśle elektromaszynowym	312203
Mistrz produkcji w przemyśle elektronicznym	312204
Mechanik pojazdów samochodowych ^s	723103
Elektromechanik pojazdów samochodowych ^s	741203

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Realizowanie planu produkcyjnego według założonego harmonogramu.
- Z2 Kierowanie oraz organizowanie pracy podległemu zespołowi.
- Z3 Sprawowanie nadzoru nad środkami produkcyjnymi celem zapewnienia ciągłości produkcji.
- Z4 Kontrolowanie jakości i rozwiązywanie problemów jakościowych.
- Z5 Przeprowadzanie szkoleń instruktażowych dla pracowników.
- Z6 Sprawowanie nadzoru nad obsługą oraz ocenianie stanu technicznego maszyn i urządzeń.
- Z7 Optymalizowanie⁹ przebiegu procesu produkcyjnego.
- Z8 Opracowywanie dokumentacji produkcyjnej.
- Z9 Tworzenie protokołów, raportów i sprawozdań.
- Z10 Uczestniczenie w projektowaniu i wdrażaniu nowych technologii produkcji.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie pracy podległym pracownikom w branży samochodowej

Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie pracy podległym pracownikom w branży samochodowej obejmuje zestaw zadań zawodowych Z2, Z5, Z8, Z9, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z2 Kierowanie oraz organizowanie pracy podległemu zespołowi	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska stosowane podczas organizowania pracy w branży motoryzacyjnej; • Zasady organizacji procesu produkcyjnego; • Zagrożenia na stanowisku pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie organizowania pracy w branży motoryzacyjnej; • Planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań produkcyjnych; • Nadzorować przebieg prac na danym stanowisku roboczym w branży samochodowej; • Dobierać osoby do realizacji zaplanowanych zadań w produkcji samochodowej; • Kierować wykonaniem przydzielonych zadań w branży samochodowej; • Przewidywać zagrożenia na stanowisku pracy.

Z5 Przeprowadzanie szkoleń instruktażowych dla pracowników	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady doboru pracowników do poszczególnych prac; • Zasady pracy na poszczególnych stanowiskach w procesie produkcyjnym; • Zasady obsługi maszyn i urządzeń. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać odpowiednich pracowników do wykonywania zaplanowanych prac; • Przeprowadzać instruktaż stanowiskowy; • Zapoznawać pracowników ze specyfikacjami maszyn i urządzeń.

Z8 Opracowywanie dokumentacji produkcyjnej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady tworzenia dokumentacji produkcyjnej; • Zasady wspomagania komputerowego rejestracji parametrów procesu produkcyjnego; • Zasady kontroli parametrów procesu produkcyjnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentować wykonaną pracę; • Kontrolować wypełnianie dokumentacji produkcyjnej przez podległych pracowników; • Posługiwać się programami komputerowymi wspomagającymi rejestrację parametrów procesu; • Kontrolować parametry procesu produkcyjnego, używając dokumentacji technologicznej.

Z9 Tworzenie protokołów, raportów i sprawozdań	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady tworzenia protokołów, raportów i sprawozdań; • Zasady wspomagania komputerowego tworzenia protokołów, raportów i sprawozdań; • Zasady raportowania parametrów procesu produkcyjnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowywać protokół z wykonanych prac; • Przygotowywać raport z wykonanych prac; • Przygotowywać sprawozdanie z wykonanych prac; • Delegować zadania związane z gromadzeniem danych celem stworzenia protokołu, raportu i sprawozdania; • Posługiwać się programami komputerowymi wspomagającymi tworzenie protokołów, raportów i sprawozdań; • Raportować parametry procesu produkcyjnego w formie protokołu, raportu i sprawozdania.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Nadzorowanie przebiegu procesu produkcyjnego w branży samochodowej

Kompetencja zawodowa Kz2: Nadzorowanie przebiegu procesu produkcyjnego w branży samochodowej obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z3, Z4, Z6, Z7, Z10, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Realizowanie planu produkcyjnego według założonego harmonogramu	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady pracy według założonego harmonogramu; • Sposoby kontroli procesów produkcyjnych; • Zasady realizacji planu produkcyjnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględniać harmonogram produkcyjny; • Kontrolować procesy produkcyjne celem realizacji planu produkcyjnego; • Aktualizować bieżący plan produkcyjny; • Planować prace wpływające na realizację procesu produkcyjnego.

Z3 Sprawowanie nadzoru nad środkami produkcyjnymi celem zapewnienia ciągłości produkcji	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje środków produkcyjnych wykorzystywanych w procesie produkcyjnym; • Zasady konserwacji środków produkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżniać przyrządy i narzędzia do wykonywania poszczególnych prac związanych z zapewnieniem ciągłości produkcji;

<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywanych w procesie produkcyjnym; Zasady zarządzania zasobem środków produkcyjnych celem zapewnienia ciągłości produkcji. 	<ul style="list-style-type: none"> Dobierać przyrządy i narzędzia do wykonywania poszczególnych etapów produkcji; Planować konserwację i zakup nowych przyrządów i narzędzi niezbędnych do wykonywania poszczególnych prac produkcyjnych; Zarządzać środkami produkcyjnymi celem zapewnienia ciągłości produkcji.
--	--

Z4 Kontrolowanie jakości i rozwiązywanie problemów jakościowych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Metody analiz jakościowych; Metody analiz ilościowych; Właściwości wybranych wyrobów; Metody kontroli wykonywanych wyrobów; Zasady sporządzania analiz jakościowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Dokonywać analizy założonej technologii; Dokonywać analizy parametrów zadanych i uzyskanych w procesie produkcyjnym; Ocenić jakościowo wybrane grupy wyrobów; Rozróżniać metody kontroli wykonywanych prac; Opracowywać analizę zaistniałego problemu jakościowego.

Z6 Sprawowanie nadzoru nad obsługą oraz ocenianie stanu technicznego maszyn i urządzeń

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Specyfikacje pracy maszyn i urządzeń; Sposoby oceny stanu technicznego maszyn i urządzeń; Sposoby konserwacji maszyn i urządzeń. 	<ul style="list-style-type: none"> Czytać instrukcje obsługi codziennej i konserwacji maszyn i urządzeń; Przygotowywać przyrządy i narzędzia wykorzystywane do obsługi codziennej i konserwacji maszyn i urządzeń; Dokumentować wykonanie obsługi codziennej i konserwacji maszyn i urządzeń.

Z7 Optymalizowanie przebiegu procesu produkcyjnego

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Metody wpływające na poprawę warunków i jakości pracy; Kryteria optymalizacji procesu produkcyjnego; Metody optymalizacji procesu produkcyjnego. Przyczyny występowania danych problemów produkcyjnych Zasady i standardy procesu produkcyjnego; Potrzeby modyfikacji i weryfikacji proces produkcji. 	<ul style="list-style-type: none"> Analizować rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy; Proponować nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy; Dokonywać modernizacji stanowiska pracy; Wykrywać przyczyny występowania problemów; Dobierać nowe ustawienia i parametry procesu produkcyjnego; Określać wpływ zaproponowanych zmian na dany proces produkcji.

Z10 Uczestniczenie w projektowaniu i wdrażaniu nowych technologii produkcji	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Technologie wykorzystywane w przemyśle samochodowym; • Zasady projektowania i wdrażania nowego procesu; • Sposoby planowania działań związanych z wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokonywać analizy nowej technologii przed wdrożeniem jej do produkcji; • Przeprowadzać <u>innowacyjny proces</u>⁵ technologiczny zgodnie z nowymi wytycznymi; • Planować stosowanie w produkcji najlepszych dostępnych technologii.

3.4. Kompetencje społeczne

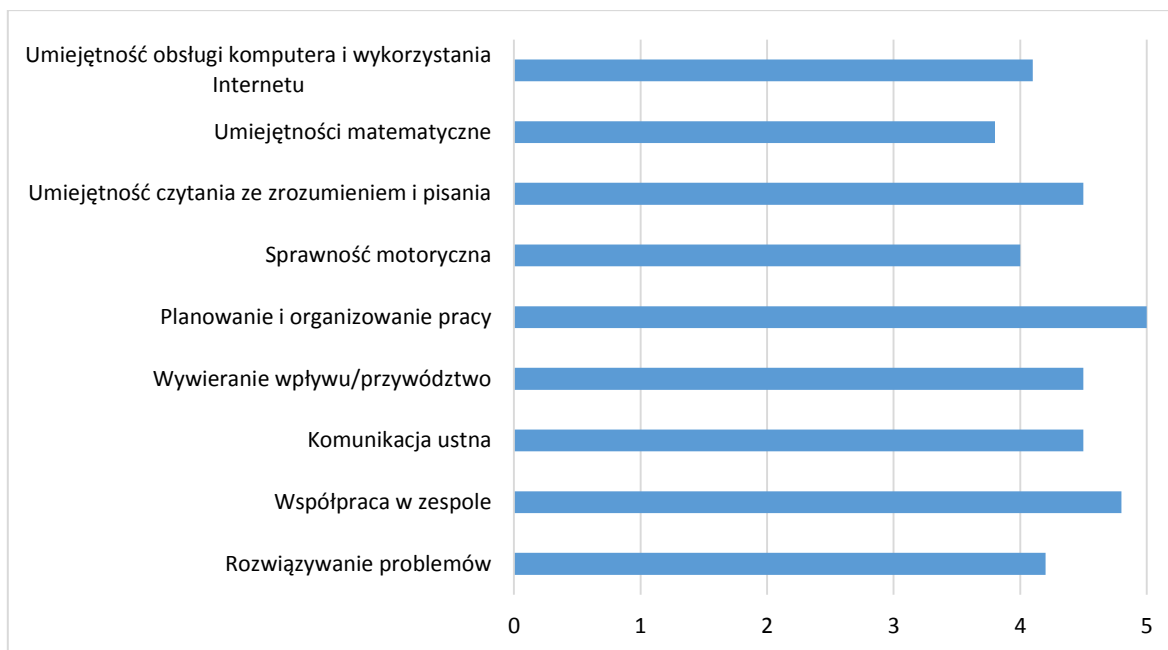
Pracownik w zawodzie **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za realizację powierzonych zadań w produkcji wyrobów samochodowych.
- Przestrzegania zasad kultury i etyki pracy mistrza produkcji w przemyśle samochodowym.
- Samodzielności w prowadzeniu prac związanych z produkcją wyrobów samochodowych.
- Odpowiedzialności za podejmowane zadania związane z organizowaniem i nadzorowaniem produkcji wyrobów samochodowych.
- Kreatywności i otwartości na zmiany w organizowaniu i nadzorowaniu produkcji.
- Radzenia sobie ze stresem.
- Doskonalenia umiejętności zawodowych związanych z produkcją wyrobów samochodowych.
- Komunikowania się z innymi pracownikami oraz kierownictwem.
- Rozwiązywania problemów wynikających z procesu produkcyjnego w przemyśle samochodowym.
- Współpracowania w zespole uczestniczącym w produkcji wyrobów samochodowych.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym może pracować w firmach produkujących:

- samochody osobowe, dostawcze, ciężarowe lub autobusy,
- przyczepy, naczepy i pozostały sprzęt transportowy,
- części i podzespoły, takie jak: silniki, skrzynie biegów, konstrukcje i połączenia do nadwozi i podwozi oraz części (karoserii samochodowych, systemów oświetlenia, siedzeń, zderzaków, wycieraczek, systemów zasilania paliwem, układów wydechowych, desek rozdzielczych, zderzaków, opon, itp.).

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym**.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu mistrz produkcji w przemyśle samochodowym można uzyskać:

- podejmując kształcenie w szkole branżowej II stopnia lub w technikum w zawodzie pokrewnym technik pojazdów samochodowych,
- podejmując szkolenie w ramach kwalifikacyjnych kursów zawodowych w zakresie kwalifikacji:
 - ✓ MG.12 Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych,
 - ✓ MG.18 Diagnozowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych,
 - ✓ MG.43 Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych.

Kształcenie w zakresie kwalifikacyjnych kursów zawodowych (dla dorosłych) mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztacania i doskonalenia zawodowego,

- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje te potwierdzane są po zdaniu egzaminu przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną.

Szkolenie

Osoba, która zamierza wykonywać zawód **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym** powinna nieustannie się doskonalić i podnosić swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach oferowanych przez pracodawców oraz wyspecjalizowane instytucje.

Szkolenia mogą dotyczyć:

- zarządzania produkcją¹⁴,
- mechaniki i budowy maszyn,
- systemów zarządzania jakością i odpowiadających im uprawnień.

Z reguły organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym** jest zróżnicowane i wynosi od 4500 zł do 6500 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na jeden etat.

Średni poziom wynagrodzeń mistrza z trzyletnim doświadczeniem zróżnicowany jest m.in. w zależności od lokalizacji zakładu pracy i wynosi przykładowo:

- do 4200 zł brutto miesięcznie w województwie podkarpackim,
- do 6000 zł brutto miesięcznie w województwie dolnośląskim,
- do 6500 zł brutto miesięcznie w województwie mazowieckim.

Poziom wynagrodzeń uzależniony jest ponadto od:

- wielkości i kapitału firmy,
- stażu pracy, doświadczenia zawodowego, poziomu wykształcenia.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

Osoby niepełnosprawne mogą być zatrudniane jako **mistrz produkcji w przemyśle samochodowym**, o ile stopień niepełnosprawności nie dotyczy wad wzroku i słuchu, których nie da się skorygować (okularami czy aparatem słuchowym), a ogólny stan fizyczny nie uniemożliwia wykonywania obowiązków przypisanych osobom na tym stanowisku.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się w pomieszczeniach produkcyjnych;
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O) w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z niewielką dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z niewielkimi zaburzeniami mowy (03-L).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>

- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 395, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1036, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 200, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Antczak P., Antczak A., Witkowski T.: Optymalizacja przepływu produkcji seryjnej. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2017.
- Burnewicz J.: Sektor samochodowy Unii Europejskiej. Wydawnictwa Komunikacji i łączności, Warszawa 2005.
- Knosala R.: Inżynieria produkcji. Kompendium wiedzy. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2013.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik pojazdów samochodowych: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/311513.pdf
- Internetowy System Aktów Prawnych: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19941210591/U/D19940591Lj.pdf>
- Polski Związek Przemysłu Motoryzacyjnego: <http://www.pzpm.org.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal branżowy: <https://polskiprzemysl.com.pl/category/przemysl-motoryzacyjny>
- Portal Strefa Inżyniera: <https://strefainzyniera.pl/artukul/509/mistrz-produkcji-w-przemysle-samochodowym>

- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS:
<http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.

Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.

Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Ciąg produkcyjny	Szereg występujących po sobie operacji w procesie produkcyjnym, których wynikiem jest otrzymanie określonego produktu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: EN ISO 9000:2015 pkt 3.12.1
2	Działanie korygujące	Działanie w celu wyeliminowania przyczyny niezgodności i zapobieżenia ponownemu wystąpieniu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: EN ISO 9000:2015 pkt 3.12.1
3	Działanie zapobiegawcze	Działanie w celu wyeliminowania przyczyny potencjalnej niezgodności lub innej potencjalnej sytuacji niepożądaney.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: EN ISO 9000:2015 pkt 3.12.1
4	Frezarka	Obrabiarka przeznaczona do obróbki skrawaniem powierzchni płaskich i kształtowych, takich jak rowki, gwinty, koła zębate. Narzędziem obróbczym stosowanym w frezarce jest frez. Głównym ruchem powodującym skrawanie freza jest jego ruch obrotowy, oprócz tego frez przesuwany jest względem obrabianego materiału. Obróbka frezarką nazywa się frezowaniem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Knosala R.: Inżynieria produkcji. Kompendium Wiedzy. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2017
5	Innowacyjny proces	Proces, który umożliwia powstanie nowego produktu lub znalezienie nowego zastosowania dla określonego produktu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Knosala R.: Inżynieria produkcji. Kompendium Wiedzy. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2017

6	Obróbka cieplna	Zbiorcza nazwa obróbek materiałów metalowych polegających na odpowiednim nagrzewaniu, wygrzewaniu i chłodzeniu do zadanych temperatur i z określoną szybkością, powodujące zmiany własności stopu w stanie stałym. Celem stosowania operacji i zabiegów obróbki cieplnej jest np. zmiana własności mechanicznych i plastycznych poprzez zmianę struktury. Operacje te przeprowadza się również z zastosowaniem dodatkowych czynników np. obróbki mechanicznej lub chemicznej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Knosala R.: Inżynieria produkcji. Kompendium Wiedzy. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2017
7	Obróbka maszynowa	Rodzaj obróbki ubytkowej polegający na zdejmowaniu (ściananiu) małych części obrabianego materiału zwanych wiórami.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Knosala R.: Inżynieria produkcji. Kompendium Wiedzy. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2017
8	Obróbka plastyczna	Metoda obróbki metali i ich stopów polegająca na wywieraniu na nich (za pomocą odpowiedniego narzędzia) nacisku przekraczającego ich granicę plastyczności. Ma na celu trwałą zmianę kształtu i wymiarów obrabianego przedmiotu, a także zmianę struktury powodującą zmianę właściwości mechanicznych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Knosala R.: Inżynieria produkcji. Kompendium Wiedzy. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2017
9	Optymalizacja	Metoda wyznaczania najlepszego (optymalnego) rozwiązania (poszukiwanie ekstremum funkcji) z punktu widzenia określonego kryterium (wskaźnika) jakości, np. kosztu, drogi, wydajności.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Antczak P., Antczak A., Witkowski T.: Optymalizacja przepływu produkcji seryjnej. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2016
10	Praska	Maszyna robocza, której działanie polega na wywieraniu nacisku (również zgniatania, prasowania) na przedmiot umieszczony pomiędzy jej elementami roboczymi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Antczak P., Antczak A., Witkowski T.: Optymalizacja przepływu produkcji seryjnej. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2016
11	Przemysł samochodowy	Pojęcie obejmujące szerokie spektrum przedsiębiorstw i organizacji zaangażowanych w projektowanie, produkcję, marketing i sprzedaż samochodów. Jest to jedna z najważniejszych gałęzi przemysłu według przychodów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Antczak P., Antczak A., Witkowski T.: Optymalizacja przepływu produkcji seryjnej. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2016
12	Środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, spełniające następujące warunki: 1) przewidywany okres ich ekonomicznej użyteczności (okres, w którym według przewidywań jednostka będzie osiągała korzyści ekonomiczne w wyniku używania tego składnika) jest dłuższy niż rok; 2) są kompletne oraz zdadne do użytku, tj. są wyposażone we wszystkie elementy niezbędne do funkcjonowania zgodnie z przeznaczeniem, a także na tyle sprawne technicznie oraz dopuszczone do używania pod względem prawnym, że mogą być wykorzystywane w prowadzonej działalności; 3) przeznaczone zostały na potrzeby jednostki, tj. będą służyć realizacji celów określonych w dokumentacji jednostki (umowie, statucie, wpisie do ewidencji działalności gospodarczej lub innej ewidencji wymaganej przepisami prawa).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 395, z późn. zm.), art. 22a. http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19941210591/U/D19940591Lj.pdf [dostęp: 10.07.2018]

13	Zaciskarka	Urządzenie, którego działanie polega na łączeniu ze sobą elementów bez użycia nitów czy śrub.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Antczak P., Antczak A., Witkowski T.: Optymalizacja przepływu produkcji seryjnej. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2016
14	Zarządzanie produkcją	Rozporządzanie zasobami produkcyjnymi w celu osiągnięcia zamierzonych celów organizacji zajmującej się produkcją.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Antczak P., Antczak A., Witkowski T.: Optymalizacja przepływu produkcji seryjnej. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2016
15	Zgrzewarka	Urządzenie, którego działanie polega na zgrzewaniu ze sobą elementów z metali lub tworzyw sztucznych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Antczak P., Antczak A., Witkowski T.: Optymalizacja przepływu produkcji seryjnej. PWE Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2016

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.